

In wat voor wereld leven wij? Rom 8:18-23, Karakter, oktober

1. In wat voor wereld leven wij?

We zitten hier met de beelden van een zinloze schietpartij en de zoektocht naar een jonge vrouw nog op het netvlies. En dat is alleen maar deze week, wat gebeurt er volgende week? Een aanslag, vluchtelingen stromen, een natuurramp. Al die haat, agressie, angst, ellende: in wat voor wereld leven wij? Een vraag waar onze geschoktheid en angst in zit. Er dringen dingen onze wereld en ons leven binnen die we er niet hebben willen. Waar we bang voor zijn. In wat voor wereld leven wij? Ben jij bang of hoopvol? Raakt het je nog of ben je immuun aan het worden? En als je hoop hebt, hoeveel klappen kan die hoop nog hebben? Is het meer dan wishfull thinking, jezelf terug trekken op een roze wolk. Welke koers moeten we kiezen in deze wereld? Wie lukt het om overeind te blijven? Wie voelt dat hij aan het wankelen wordt gebracht. De schietpartijen, aanslagen, vreselijke verhalen, het zorgt voor een groeiend gevoel van onveiligheid en maken deze wereld unheimisch. Een gevoel van onveiligheid waar door de politiek stevig op gereageerd wordt. Meer blauw op straat, meer bevoegdheden voor veiligheidsdiensten enz enz. Toch is er met ons gevoel van onveiligheid iets gekks aan de hand. Uit allerlei onderzoeken blijkt dat er geen verband is tussen ons gevoel van onveiligheid en onze directe omgeving. Maar heel weinig mensen voelen zich onveilig in hun eigen buurt of hebben angst om de straat op te gaan. De meeste protest stemmen in Nederland, mensen die bang zijn, tegen buitenlanders zijn, komen uit dorpjes waar nooit iets aan de hand is en waar bijna geen allochtonen wonen. Sterker nog sinds 2000 daalt de criminaliteit in Nederland steeds verder. Toch voelen we ons alleen maar onveiliger. Het is overduidelijk dat je veel meer risico loopt om gewond te raken door van een keukentrapje te vallen dan door een aanslag. Toch is er nooit een politicus die zegt: en nu is het klaar met die keukentrapjes, harde actie. Er ontstaan wel anti-islam partijen, maar geen anti keukentrapjes partijen. Die angst en onveiligheid zijn gevoelens die ons bekruipten als we zien wat er uit de grote wereld op ons af komt. Waar we geen grip op hebben. Angst en onveiligheid ontstaan, omdat wij geen helder antwoord hebben op die vraag: in wat voor wereld leven wij? Vanmorgen ga je dat antwoord krijgen. En dat antwoord geeft jou ook de grond waarop jouw karakter kan groeien en jij met rechte rug door deze wereld kan gaan.

2. Je krijgt het antwoord in drie stappen. We beginnen bij de basis.

Stap 1, deze wereld is goed.

Het refrein van het bijbelse scheppingsverhaal is: en zie het was zeer goed. En ook de toekomst waarheen we volgens de bijbel onderweg zijn is vol schepping. Er zal een nieuwe aarde zijn, we ontvangen een nieuw lichaam. Het christelijk geloof heeft in de basis een heel positieve visie op deze wereld.

Als we om ons heen kijken zien we dat mensen op grofweg twee manieren met deze wereld omgaan.

Aan de ene kant heb je het materialisme.
Zeg maar die groep mensen die ziet hoe goed deze wereld is
en kwijlend en graaiend om zich heen kijkt.
Alsof het een grote snoepwinkel is, met de uitdaging jouw zak zo vol mogelijk te krijgen.
Voller dan die van de rest.
Een prachtige oneliner die ik eens las over materialisme was iemand die zei:
materialisme is een wedstrijd, wie sterft met het meeste speelgoed wint.
Dit materialisme is ook de bron achter alle ongelijkheid
en zorgt voor een grenzeloze uitputting van deze wereld en haar grondstoffen.
En als we heel eerlijk zijn ook van ons.

Aan de andere kant heb je een groep mensen die zich van de weeromstuit
eigenlijk met een soort weerzin van deze materiele wereld afkeren.
De dingen, de spullen zijn eigenlijk lager dan de geestelijke, diepere kant van het leven.
Dat waar het echt om gaat.
We moeten leren om ons te onthechten,
deze wereld is iets waar we idealiter van af zouden moeten.
Deze groep mensen is eigenlijk op zoek naar de nooduitgang.
Deze week was een mooi verhaal in het nieuws van techniek filosoof Hans Schnitzler.
Hij is heel kritisch op wat de smartphone met ons doet
en hij liet 100 studenten een week leven zonder smartphone.
Bij sommigen mislukte dat, anderen waren lyrisch, hijzelf was geschrokken van het effect.
Zijn missie is om de smartphones te verdrijven.
Onthechten dan wordt je pas echt mens.

Christenen voelen zich vaak in beide groepen wel thuis.
Je kan rustig materialistisch leven,
want uiteindelijk zweeft onze ziel naar de hemel en doet de aarde er niet toe.
Toch vertelt het christelijk geloof echt een ander verhaal.
Deze wereld is goed en mooi en dat geeft ruimte om te genieten.
Bij het werken in Gods koninkrijk, kan je prima een goed glas wijn drinken.
Maar het wordt nooit een wereld om te hebben.
Het is een wereld om voor te zorgen en van te delen.
De wereld is er niet voor jouw genot, maar om te bouwen voor God.
Juist omdat deze schepping zoveel toekomst heeft, zo geliefd is door God,
is de wereld het ook waard om voor te zorgen.
Toewijding aan deze wereld in liefde en zorgzaamheid
is een belangrijk onderdeel van christen zijn.
Het is een wezenlijk andere weg dan graaien of onthechten.
Ok kan ik lang over praten, voor nu is dit de basis.

3. stap 2, deze wereld is toch niet zo mooi.
Dat komt omdat wij mensen in staat zijn
om van alles wat mooi en goed is een afgod te maken.
Een van de sterkste punten van het christelijk geloof,
mensen vinden het vaak gek als ik het zeg, maar ik meen het echt.
Een van de sterkste punten van het christelijk geloof is dat het het kwaad dieper peilt
dan welke religie dan ook.
Neem het voorbeeld van die telefoon. Er is niks mis met een telefoon.

Het is een prachtig stukje menselijk vernuft. Een hoogtepunt van creativiteit en techniek.
Cadeau van God.

Er is niks mis met jouw telefoon, er is iets mis met jou.

Wij maken de wereld kapot, omdat we ons geluk, houvast, troost, zekerheid zoeken in de dingen en niet in de schepper van die dingen.

Daar ontstaat het kwaad en dat gaat heel diep ook tussen mensen.

De gevolgen zijn vernietigend.

We worden leeggezogen, we blijven onvervuld, we komen tegenover elkaar te staan en de hele wereld lijdt mee.

Paulus gaat in Romeinen uit van dezelfde basis als bij stap 1, maar zegt hij: de schepping is ten prooi gevallen aan zinloosheid, ze is in de slavernij van de vergankelijkheid, ze zucht en ze lijdt.

Het is belangrijk dat je dit niet wegdenkt of ontkent, maar eerlijk beseft.

Alleen als je het kwaad in volle diepte peilt, kan je op zoek naar een oplossing die echt werkt.

Deze fantastische wereld is in de greep van het kwaad. Ze is mooi, maar heeft redding nodig.

En nog heel even hierover, want de meeste mensen zullen wel toegeven, ook christenen, deze wereld kent kwaad.

Toch zijn we elke keer opnieuw heel geschokt bij een schietpartij of aanslag.

Stellen we de vraag: in wat voor wereld leven wij.

Nu zal ik niet zeggen dat een christen niet bang mag zijn of niet geschokt.

Het kwaad moet je blijven schokken.

Maar een christen zou ook iets krachtigs iets weerbaars moeten hebben.

Wat we doen is dat we best erkennen dat deze wereld in de greep van het kwaad is, maar dat we ondertussen in ons hoofd eilandjes maken in deze wereld die we veilig verklaren, waar we eisen van de overheid dat we beschermd worden, dat het veilig is.

We zijn geschokt als het kwaad toch onze eilandjes bereikt.

Kijk als er in een jaar 5 tot 10.000 mensen verdrinken in de Middelandse zee vinden we dat oprecht erg.

Maar als er een vliegtuig uit de lucht wordt geschoten en 196 Nederlanders sterven, dan zijn we diep geschokt.

Een aanslag in Bagdad vinden we dat erg, maar een aanslag in Parijs

dan staat onze wereld op z'n kop. Dan bereikt het kwaad ons veilige eilandje.

Kijk een christen zou moeten weten dat er geen veilige eilandjes bestaan.

Het kwaad houdt niet op bij de grens van Nederland, niet bij jouw voordeur, niet bij de grens van jouw hart.

Ik geloof echt dat je een verschil kan maken, alleen al door minder geschokt te zijn.

Door te laten zien dat je weet in wat voor wereld we leven.

Niet dat het niks met je doet, maar dat het je niet omver blaast.

Dat begint er mee dat je alle illusies van menselijk, zelfgemaakt geluk en veiligheid doorprikt.

Dan ontstaat er ruimte voor stap 3.

4. De belangrijkste van de drie, waar Paulus ook alle nadruk op legt.

Deze schepping heeft hoop gekregen. Dat is het grote verhaal van de Bijbel.

Niet alleen na een heleboel ellende op het eind, maar door de hele Bijbel heen.

In dit stukje biedt Paulus ons even een prachtig uitzicht over dat hele grote verhaal.

Hij gebruikt het woord slavernij. De schepping is in slavernij van de vergankelijkheid.

Dat woord linkt naar het verhaal van de exodus.

Het volk Israel waren slaven in Egypte, toen God hen uitleidde.

Uit de slavernij, naar een leven in vrijheid en verbondenheid met hem,

in een land dat overvloedig van melk en honing.
Tegelijk was dat een belofte van een nog veel grotere bevrijding
uit zonde, kwaad en vergankelijkheid.

Die belofte zegt Paulus is niet alleen voor Gods volk, zelfs niet alleen voor de mensheid,
die is voor heel de schepping. De hele wereld om ons heen.

Die belofte zit al in de eerste hoofdstukken van de Bijbel,
die klinkt in de profeten, de visioenen, de psalmen, de wetten.
Gods redding gaat over heel het leven en heel de wereld.

Die redding kwam in Jezus naar de aarde.

Waar hij kwam kon je proeven hoe het ooit zou worden. Genezing, bevrijding, thuiskomen.
Het is in zijn dood en opstanding dat de nieuwe uittocht gebeurt.

Dat is waar het verhaal van het kruis overgaat.

Over het uitleiden van heel deze wereld uit de slavernij van de vergankelijkheid.

En als Jezus opstaat uit de dood, uit het graf te voorschijn komt
is dat het eerste begin van een nieuwe dag.

Het kwaad en de vergankelijkheid zijn verslagen
en een nieuwe schepping breekt door.

Wanneer Jezus zijn heerschappij volledig zal vestigen is niet in onze hand,
maar dat het gebeurt is zeker.

Temidden van alle ellende in deze wereld is er ook een leeg graf.

Is er zijn Geest in de harten van mensen.

Dat is wat je proeft in deze tekst van Paulus: de schepping heeft hoop gekregen.

Deze tekst is dus heel belangrijk voor hoe we naar de wereld kijken.

Het beeld van barenswenen is mooi.

Het geeft een plek aan het lijden en de pijn, maar met zoveel hoop.

Deze wereld is in de greep van het kwaad, maar niet door God verlaten.

Hij heeft al ingegrepen.

Deze tekst geeft ook zicht op onze eigen rol.

In stap 1 zeiden we het is onze roeping om ons toe te wijden aan deze wereld
in liefde en zorgzaamheid. De andere weg.

Als Gods redding komt dan zullen we bevrijd van het kwaad die rol weer op ons nemen.

Paulus zegt: daar ziet de schepping reikhalzend naar uit.

Daarmee moeten we vooral niet wachten tot ooit eens.

We zijn geroepen en vervuld van Gods Geest om daar nu al een begin mee te maken.

Deze wereld, die mooi is en in de greep van het kwaad, die wereld is onze missie.

Dat is waarvoor God een kerk in deze wereld zet,
om een plek van hoop te zijn temidden van het kwaad.

Een plek van troost en zachtheid, vergeving en thuiskomen.

Een plek van delen en vrede en zoveel meer.

Juist vandaag is er veel hoop nodig.

Juist waar de pijn en het lijden het diepst zijn,
is het onze roeping om hoop een gezicht te geven.

5. Tot slot: in wat voor wereld leven wij?

Als we om ons heen kijken zien we een fantastische wereld,

we beseffen hoe diep die in de greep is van het kwaad,

maar dankzij Jezus gaan we door deze wereld met hoop in ons hart.

Op dit fundament kan je overeind blijven bij alles wat er gebeurt.

Dit is ook de vaste grond die je nodig hebt om je karakter te laten groeien.
Je kan anderen overeind helpen en de moed vinden om te zorgen, te bouwen en te genieten.
Zoek je houvast niet in veilige eilandjes of goedkoop optimisme, maar in deze hoop.
Besef bij bijv. zo'n schietpartij, ja dit is deze wereld, maar dit is niet alles,
deze wereld heeft hoop gekregen.
Dat is het moeilijkste van deze drie stappen, de hoop.
We hebben allemaal momenten dat het ons ontglipt, dat het ons naar de keel vliegt,
dan stort dit hele verhaal in elkaar.
Worden we cynisch, bang, gaan we graaien of vluchten we weg.
Het enige dat dan echt helpt is kijken naar Jezus.
Het enige echt hopeloze moment in deze wereld is zijn
"mijn God mijn God, waarom hebt u mij verlaten?"
Het aloude christelijke antwoord is: opdat wij nooit meer door hem verlaten zouden worden.
Hij ging hopeloos ten onder aan ons kwaad,
zodat wij en deze wereld glorieus mogen herrijzen in de hoop die hij geeft.
Laat dat het anker van je ziel zijn.
Hoe meer dat lukt, hoe meer je de hoop kan vasthouden.

Toepassingen:

- Geniet (zintuigen)
- Zorg voor de schepping
- Bidt voor de plekken waar het kwaad machtig lijkt.
- Gooi een druppel op een gloeiende plaat, zo oefen je hoop.